

Je reist slechts in dromen, terwijl jij veilig thuis bent. T13.VII.17:7

DE PARABEL VAN HET NACHTBLAUWE BOEK.
Door Willem Glaudemans

I Vertrek

Er is nu een koning en die heeft een zoon. Het is zijn enige zoon en hij is de enige vader. Hij houdt heel veel van deze prins, zoals ook de prins heel veel van zijn vader, de koning, houdt. Hun liefde lijkt zich elke dag alleen maar te vermeerderen. Ze leven heel gelukkig samen in het paleis. Ze staan gelijk op en gaan gelijk naar bed en ze eten altijd samen. En over alle staatszaken van het koninkrijk overleggen ze in grote harmonie. Bij een verschil van inzichten wachten ze in stilte tot er een ingeving komt waarover ze beiden enthousiast kunnen zijn. En het koninkrijk vaart er wel bij. Altijd heerst er rust en is er een vredige sfeer die zich van het paleis uitstrekt tot in de verste hoeken van het koninkrijk. De vader is erg lief voor de zoon en het ontbreekt hem aan niets. Er is een gulle overvloed van alles wat ieder maar nodig heeft. Een waarlijk sprookjesachtige situatie. Maar een sprookje zou geen sprookje zijn, als het hierbij zou blijven.

Op een dag roept dus de vader de zoon bij zich in de tuin. De koning zit in een prachtige zetel juist in een dik donkerblauw boek te lezen als de prins bij hem komt. Hij kijkt op uit zijn boek en het lijkt wel of het licht dat van het boek op zijn gezicht schijnt, nu naar de zoon toestraalt uit de ogen van zijn vader.

- Jongen, zegt hij, ik houd zoveel van jou dat ik je iets belangrijks wil zeggen wat je eigenlijk al weet. Ik kan immers geen geheim voor jou bewaren. Maar wat ik je zeggen wil is: Alles wat van mij is is van jou. Want jij bent mijn zoon. Er is geen plek aan te wijzen waar mijn bezit eindigt en dat van jou begint. Ze vallen volledig samen. Mijn koninkrijk is het jouwe.

- Poeh, zegt de zoon, dank je pa, maar is alles niet wat veel? Wil je helemaal niets voor jezelf houden?

- Nee, zegt de vader ferm maar liefdevol. Mijn liefde voor jou mag niet geringer zijn. Als ik zeg alles, bedoel ik ook alles. En hij geeft een klap op het boek in zijn schoot om zijn woorden te onderstrepen.

Het duizelt de zoon, alles is zoveel. En wat een enorme verantwoordelijkheid brengt dit alles met zich mee. 's Avonds in zijn bed ligt hij erover na te denken en heen en weer te woelen. Alles, alles, bedoelt hij echt alles?

Voor het eerst zijn vader en zoon die nacht niet tegelijk gaan slapen.

De volgende morgen danst de prins door de paleistuinen met een heerlijk gevoel van 'dit alles is nu van mij'. Hij kijkt naar de bomen, de planten en de weilanden met bloemen en dieren en zegt zachtjes tegen zichzelf: die zijn van mij. Hij laat zijn blik gaan over alle gebouwen en zegt: dit alles is van mij. Hij dwaalt door alle zalen en ziet de rijkdommen die daar zijn uitgestald en zegt: dit is allemaal van mij. Hij ziet lakeien en bedienden rondlopen en zegt: die zijn van mij. Hij klimt in de hoogste toren en kijkt uit over alle landerijen om het kasteel heen en denkt bij zichzelf: ook dit is allemaal van mij. Hij loopt rond en rond en zingt almaar bij zichzelf: dit is van mij, en dat is van mij, alles is van mij, van mij, ja alles wat ik zie. In deze duizelige, zalige droomtoestand komt hij weer in de paleistuin terecht waar hij van een afstand zijn vader ziet zitten lezen in dat nachtblauwe boek. De prins blijft staan en wil net bij

zichzelf herhalen ‘ook die is van mij’, als hij bedenkt dat zijn vader natuurlijk niet van hem is, maar zichzelf toebehoort. Hij bespiedt hem vanachter wat struiken en ziet hoe gelukkig zijn vader is met dat boek. Het lijkt werkelijk wel of het boek een zacht wit licht uitstraalt en het gezicht van zijn vader verlicht. De prins had nog nooit zo’n boek gezien. Misschien heeft hij me daarom wel zijn hele koninkrijk gegeven, denkt hij, opdat hij zelf de hele dag gelukkig in dat boek kan zitten lezen. Als hij me alles wil geven, moet hij dat boek niet voor zichzelf houden. Als alles van mij is, hoort dat wonderlijke boek er ook bij nietwaar, dat is toch logisch. Alle wijsheid van de wereld staat erin, en juist die wil hij me onthouden.

En de zoon maakt een plan.

Die nacht gaan vader en zoon wel tegelijk naar hun slaapvertrekken, maar de prins gaat niet slapen. Als het stil is in het kasteel sluipt hij de gang op naar de kamer van zijn vader. Hij weet dat vader vaak nog in bed leest, dus vermoedt hij dat het boek op het tafeltje naast diens bed zal liggen. Hij luistert gespannen aan de deur en hoort een geruststellend snurken. Voorzichtig maakt hij de deur open en zo stil mogelijk sluipt hij toe op het bed van zijn vader. In het maanlicht dat naar binnen valt ziet hij de rustige ademhaling van de slaper, zijn buik gaat kalm op en neer. Een hand ligt op de dekens, en een arm hangt naast het bed naar beneden. In gebogen houding komt de prins langzaam dichterbij en houdt de slapende koning scherp in de gaten. Als hij bij het bed is, zakt hij op zijn hurken om nog onzichtbaarder te zijn en voelt hij de warme adem van zijn vader tegen zijn gezicht. Hij strekt een hand uit naar het tafeltje, terwijl hij strak naar de koning blijft kijken. Zijn hand tast over het tafelblad, maar stuit niet tegen een boek. De prins richt zich een beetje op: op een kandelaar en een glas water na is het tafeltje leeg! Dan bedenkt hij dat het boek misschien uit de hand van de lezer gegleden kan zijn toen hij in slaap viel. Maar ook voor hem op de grond ligt het boek nergens. Verdorie! Waar zou hij het verborgen hebben? Is het zo waardevol voor hem dat hij het goed heeft weggestopt? Waar bewaart hij zijn schatten toch? Net op dat moment beweegt het slapende lichaam zich. De arm wordt in bed getrokken en streelt rakelings over het gezicht van de prins. Hij schrikt hiervan, het zweet breekt hem aan alle kanten uit en snel stommelt hij achteruit de kamer van zijn vader weer uit. Ik ben niet voor dief in de wieg gelegd, verzucht hij als hij weer buiten staat.

Om zijn mislukking te boven te komen gaat hij naar beneden om even wat te drinken. Hij neemt de bedientrap aan de achterkant van het kasteel. Hij loopt de donkere gang door op weg naar de keuken. Zo komt hij bij de centrale hal waar altijd licht brandt. Hij aarzelt even voor hij de lichte ruimte in stapt. Hij kijkt omhoog naar de centrale statige trap. Er is niemand. Hij loopt door, kijkt nog eens omhoog en stoot tegen een tafel naast de voordeur aan. Knal! Een holle klap weerklinkt in de hal en kaatst langs alle muren, door alle gangen. Een rilling trekt over zijn rug. Het boek ligt voor hem op de grond, het is van de tafel gevallen! Snel raapt hij het op. Het is dik en zwaar. Waar zal hij heengaan? De tuin in? Hij maakt de voordeur open en stapt het bordes op. -- Voor hij de deur sluit, verschijnt de koning bovenaan de trap. Hij ziet zijn zoon gaan en glimlacht.

De prins staat nu buiten in de duisternis van de nacht en zoekt een plek waar hij veilig is, waar hij ongestoord kan lezen. Het moet donker zijn, zodat hij niet kan worden gezien, en het moet

licht zijn, zodat hij kan lezen. Zo'n plek bestaat niet, die tegelijk donker is en licht, beseft hij. De prins laat zich zakken op de treden van het bordes, overmand door de zinloosheid van zijn onderneming, het boek in zijn handen. Rotboek, nu heb ik je en kan ik je nog niet lezen! Hij geeft er een boze klap tegen, en nog een, en gooit het op de tree onder zich waardoor het boek openvalt. In het schaarse maanlicht ziet hij witte bladzijden en geen letters op de pagina's. Hij denkt voor een moment dat het precies tussen twee delen in op een onbedrukt stuk is opengevallen. Hij pakt het boek op en houdt het dicht bij zijn ogen en bladert. Witte pagina's overal. Hij bladert, en bladert verschrikt verder: wit, alles wit, het boek is en blijft leeg! Er is geen letter in te bekennen!

Hoe kan dat? Hij heeft zijn vader er keer op keer in zien zitten lezen, en nu is het boek leeg, lijken alle letters er plotseling uit weggewist. Een kilte slaat als een natte mantel om hem heen als hij zich opeens realiseert wat dat betekent. Door het te stelen heeft het boek zijn inhoud en zijn magische werking verloren! En dat is zijn schuld! Hij heeft het meest waardevolle dat zijn vader bezat gestolen en ook nog om zeep geholpen. Hoe kan hij dat ooit goedmaken? Nooit! Hij vindt het zo vreselijk wat er gebeurd is, dat hij besluit om weg te gaan. Hoe kan hij zijn vader ooit nog onder ogen komen, als hij moet bekennen wat hij heeft gedaan? Juist hij, in wie zijn vader alle vertrouwen stelt. Juist hij, van wie zijn vader als geen ander hield. Hij is de liefde van zijn vader niet waard, dus kan hij maar beter weggaan. Hij rilt en huivert, en zijn denkkeest rolt zich op in zichzelf, maakt zich klein en sluit zich af voor alles om hem heen. Hij komt in een soort afwezige toestand waarin hij zijn eigen wereld maakt. Een toestand van verdooving.

Achter hem wordt een deur open en dicht gedaan. Maar hij hoort het niet. Hij is geheel in beslag genomen door zijn nare gevoelens en gedachten waarvoor hij soelaas zoekt. Er komen zachte, bedaarde voetstappen op hem af, maar innerlijk is hij al vertrokken. Weg van hier, alles is beter dan hier te blijven zitten tot zijn vader morgenochtend de diefstal ontdekt en weet dat die begaan is door zijn eigen zoon. Hij staat op en voelt niet meer de zachte geruststellende hand op zijn schouder. Of liever, hij voelt die wel, maar denkt dat het de bewakers van zijn vader zijn die hem willen grijpen. Hij kijkt niet om, hij is maar door één motief gedreven: ontsnappen. Met het boek onder de arm loopt hij door de paleistuin, het park en de weiden, zo snel mogelijk naar de rand van de landerijen van zijn vader. Hij glipt ergens door een heg en loopt en loopt maar door, langs eindeloze wegen. Tot het bijna ochtend is geworden en hij moe wordt. Hij gaat een eindje van de weg af en legt zich op wat mos neer onder een boom. Hij valt in slaap met het boek geklemd in zijn armen.

Die middag wordt hij wakker met een beklemd gevoel op zijn borst. Het duurt even voordat hij beseft waardoor dat veroorzaakt wordt. Het boek! Alle nare gevoelens staan meteen weer op om met een stormram op zijn hart in te beuken. De wereld ziet er ook erg naar en dreigend uit. Wat moet hij beginnen? Terug naar huis kan niet meer. De onbekende wereld intrekken lokt hem evenmin. Hier blijven zitten kan ook niet, want dan zouden de bewakers en soldaten van zijn vader hem kunnen vinden. Een plotselinge moeheid overvalt hem. Hij zucht diep. Moeizaam staat hij op. Hij voelt zich eenzaam. De gedachte aan de liefde van zijn vader doet

hem pijn. Het geluk dat hij met hem gekend heeft doet hem nu verdriet. ‘Had ik dat boek maar laten liggen, mijn vader had me alles gegeven en ik wilde nog meer. En nu ben ik alles kwijt en heb ik niets meer,’ verzucht hij.

- Wat sta jij te somberen zeg! klinkt opeens een harde stem.

De prins schrikt op en ziet een bochelaar voor zich staan. Het mannetje loert met een oog naar hem omhoog. Hij stinkt naar muffe natte lappen. Hij heeft een grijze stoppelbaard en in zijn mondhoeken kleeft groen ingedroogd speeksel.

- Wat doe jij hier eigenlijk met je mooie kleren aan? Jij hoort hier helemaal niet thuis. Jij hoort binnen de muren van het paleis, dat zie ik zo.

De prins voelt zich betrappt. Hij had zich niet gerealiseerd dat hij overal in het koninkrijk zou worden herkend als een weggelopen prins. Het mannetje ziet zijn wanhoop en raadt de reden daarvan. Plotseling gooit hij zijn bochel op de grond. Het blijkt een baal vochtige vodden en oude kleren die hij op zijn rug droeg. Er komt een slim lachje in de ogen van de voddenkoopman: hij ruikt handel.

- Zullen we ruilen?, zegt hij. Jij deze onopvallende lompen, en ik jouw opzichtige kledij?

Daar kun je hier niet mee rondlopen. Ik wil je alleen maar helpen, hoor.

De prins kijkt naar de prachtige kleren die hij aanheeft, zijn blauwfluwelen mantel met gouddraad doorweven, zijn broek en hemd van goudbrokkaat. Zijn schoenen met zilveren gespen. Alles straalt en glinstert in de zon. Je ziet hem inderdaad kilometers ver aankomen. De man heeft volkomen gelijk. Wil hij zich onzichtbaar maken voor zijn achtervolgers, de soldaten van zijn vader, dan kan hij niet in deze kleren blijven rondlopen.

- Goed, goed, zegt hij. Hij legt het boek neer, dat hij nog steeds in zijn armen hield, en hij maakt de gouden sluiting van zijn mantel los. Hij doet zijn zachtleren schoenen uit. Hij trekt zijn hemd en broek uit en legt alles keurig op een stapel op het mos. Dan wil hij in de oude vodden zoeken naar iets wat hem past. Maar de koopman zegt:

- Nee joh, je ondergoed ook. Dat is toch ook veel te excentriek. Niemand loopt hier met een zijden onderhemd en een lange zijden onderbroek rond.

De prins weet dat de man gelijk heeft. Met tegenzin maakt hij de veter van zijn hemd los en trekt het uit over zijn hoofd. Hij maakt de knopen van zijn broek los en laat die zakken. Naakt staat hij naast zijn kleren. De man graait die naar zich toe, maakt er snel een bundel van en loopt al weg.

- Hé!, zegt de prins. Ik hoef maar één stel kleren. Moet u de rest niet meer hebben?

- Je mag alles hebben, zegt de man, en knikt hem toe. Ik hoef ze niet meer. Hij zwaait de bundel prinsenkleren op zijn rug en maakt snel dat hij weg komt.

De prins blijft beduusd staan en kijkt de man na. Hij zoekt tussen de stinkende lompen naar iets wat hem past. Hij vindt tenslotte een groezelig gescheurd hemd, een kapotte broek, vochtige vilten schoenen en een jasje met gaten. Als hij het hemd aantrekt, scheurt het verder. De broek knelt bij de knieën, het kruis en de buik, en het jasje geeft hem het gevoel dat hij voortdurend in zijn kraag wordt gevat, zozeer trekt het onder zijn oksels. Hij voelt zich in zijn bewegingen beknot. De kleren maken hem log en traag, maar ze bieden hem bescherming, en dat is hem alles waard. Zo zal hij niet worden herkend door de soldaten van zijn vader voor wie hij op de vlucht is vanwege het stelen van dat blauwe boek.

Waar is het eigenlijk? Hij kijkt onder de boom. Er glanst hem alleen helder groen mos tegemoet. Hij gooit wild alle rondliggende vodden omhoog, maar het boek ligt er niet onder.

Hij draait zich om, maar nergens is het boek te zien. Hij kijkt de weg af. In de verte ziet hij het mannetje lopen. Hij rondt net een bocht van de weg, zodat hij uit het zicht verdwijnt.

De prins zet het op een lopen. Zou hij dat gemene kereltje nog ooit inhalen? Zou hij zijn boek nog ooit terugzien? Wat moet die vent er eigenlijk mee? Hè, die kleren zitten zo rot, hij kan er nauwelijks in vooruit komen. Hij heeft heimwee naar de lichte ruime prinsenkleren. Maar hij onderdrukt dit gevoel meteen. Hij holt pijnlijk ongemakkelijk verder in de richting waarin hij de voddenman heeft zien verdwijnen. Als hij nu maar niet een zijpad heeft gekozen, of zich ergens heeft verstopt, denkt hij angstig. Maar als hij de bocht van de weg neemt ziet hij het mannetje tot zijn verbazing rustig zitten op een dijkje langs de kant van de weg. Hij heeft het boek op schoot en leest.

- Geef me meteen mijn boek terug!, gilt de prins hijgend.

De man kijkt bevreemd op. Tergend langzaam vormt hij de woorden:

- Waarom zou ik?

- Het hoorde niet bij de ruil, zegt de prins wanhopig.

- Dat zeg jij!

- Maar jij hebt er niets aan, er staat helemaal niets in!

- Dat dacht je maar. Er staat een heel raar verhaal in dit boek, zegt het mannetje met een snijdende stem, en het is nog niet af ook. Is dat jouw verhaal?

- Hoe bedoel je?

- Heb jij dit boek van je vader gejat?

- Hoezo?!

- Die ouwe heeft je goed beetgenomen, als je het mij vraagt!

- Wat bedoel je toch?

- Ik zal het je uitleggen. Hij heeft een val voor je opgezet door te zeggen dat alles van jou is. Hij heeft je op de proef gesteld. Hij heeft je ertoe verleid dat boek te jatten door te doen alsof het niet bij de deal hoorde. Door er zo geheimzinnig mee te doen. Hij kon toch weten dat jij dan juist dat boek hebben wilde! Nu heeft hij zijn hele koninkrijk toch weer voor zichzelf. Hij heeft alles in zijn eentje en hoeft niets meer met jou te delen! Daar was het hem gewoon om te doen. Hij wilde je weg hebben.

- Daar geloof ik niets van, roept de prins kwaad uit. Zo is mijn vader niet!

- Maar zie je het dan niet? Hij heeft het boek nota bene op een tafeltje naast de voordeur klaar gelegd! Goed zichtbaar in het licht. Je moest het wel meenemen. Je kon het niet missen. Alsof hij daarmee zeggen wilde: dit is de uiterste test, steel je het, verdwij dan maar onmiddellijk door de voordeur. En dat is precies wat jij hebt gedaan.

De prins is met stomheid geslagen. Dit akelige mannetje heeft alweer gelijk. Zijn vader heeft hem met opzet in een val gelokt. De prins voelt een grote woede in zich opkomen. Wat wreed van zijn vader om hem opzettelijk in zo'n klempositie te manoeuvreren. En hij had zich nog wel zo schuldig gevoeld. Maar nu is het duidelijk, het is allemaal de schuld van zijn vader! Naar iemand die hem onder het mom van liefde zo'n streek levert, wil hij nooit meer terug. Hij wil hem het liefst helemaal vergeten.

Het mannetje kijkt met genoegen naar de uitwerking van zijn woorden.

- Ik heb ook het eind van het boek gelezen, vertelt hij zacht, en dat bevalt me maar niets. En plompverloren gooit hij het boek naar de prins die het verschrikt opvangt.

Meteen opent hij het en ziet dat er inderdaad lettertjes in staan. De eerste pagina's zijn al helemaal bedrukt. Verbaasd leest hij: 'Er is nu een koning en die heeft een zoon. Het is zijn enige zoon en hij is de enige vader.' Gejaagd leest hij verder, alles staat erin, alles wat er met hem gebeurd is, alles wat hij tot nu toe gedacht heeft en gevoeld. Tot en met zijn ontmoeting met deze voddenman. Maar er staan ook andere gedachten in die hij niet als van zichzelf herkent. Hij leest: 'Wat een grote sukkel is die prins. Wat laat hij zich makkelijk vieze vodden voor dure kleren ruilen. Daar heb ik mooi aan verdiend. Haha! Hij gelooft alles wat ik zeg! Een makkelijke prooi. Oh, daar komt hij juist aangehold. Ik zal hem eens vertellen hoe ik over zijn vader denk!' Uit deze woorden walmt een zwartheid die de prins nooit eerder heeft gekend en die hem misselijk maakt. Hij begrijpt dat dit de diepere gedachten van de voddenman zijn. Hij wil hem er stevig over aanspreken, maar als hij opkijkt blijkt de man verdwenen. De prins speurt de weg in twee richtingen af, maar nergens valt er nog een spoor van hem te bekennen.

Maar die zwartheid blijft hij voelen in zijn hart.

De prins gaat zitten met het boek open op schoot. Wat een wondervreemd boek is het toch dat het alle gedachten en daden van degene die het bezit onmiddellijk kent en beschrijft. Ook zijn misdaad staat erin beschreven. Dan schrikt hij weer als hij beseft dat hij door zijn diefstal alles wat er van zijn vader in het boek stond heeft uitgewist. Hoe kan hij dat ooit goedmaken? Kan hij alle wijsheid van de wereld zoeken en door zijn leven en denken in het boek prenten? En zou dit het gemis dat zijn vader lijdt ooit kunnen vergoeden? Maar ach wat, het was immers zijn vaders schuld dat hij het boek had meegenomen, dat had hij nu wel begrepen. Waarom zou hij iets willen goedmaken waarvoor hij helemaal niet verantwoordelijk was?! "Schuld en woede strijden in hem om de voorrang," leest hij vervolgens in het boek, en hij moet toegeven dat dit klopt.

Hij klapt het dicht en staat op. Als het boek het allemaal zo goed weet, zou het hem misschien kunnen leiden in deze wereld buiten het landgoed van zijn vader. Misschien kan hij er ook in lezen wat hem te doen staat. Misschien kan het hem zelfs de toekomst openbaren. Die voddenman had immers iets gezegd over het eind van het boek dat hem niet aanstond. Hij durft dat niet meteen te lezen. Stel dat het slecht met hem afloopt. Maar het laat in elk geval wel zien dat het boek kennelijk ook de toekomst voorspellen kan. Alsof het hele boek van zijn leven al geschreven is! Dat is een huiveringwekkende gedachte, waar hij liefst maar niet bij stilstaat.

Welgemoed gaat hij dus weer op pad. In de verte heeft hij tussen de heuvels een dorpje zien liggen. Misschien dat hij daar iets te eten kan krijgen, want sinds zijn vertrek heeft hij niets meer gegeten. En dorst heeft hij ook. Dit moedigt hem aan om er flink de pas in te zetten. Hij loopt een heel eind, maar na een tijdje begint nieuwsgierigheid toch aan hem te knagen. Wat zou zijn toekomst hem brengen? Zou hij nog ooit thuiskomen? En ondanks zijn honger gaat hij weer zitten langs de kant van de weg en slaat het boek open op de plek waar de laatste lettertjes staan. Hij zucht. Hij herkent in de beschrijving de situatie waarin hij nu zit. Waarom stopt het hier? Waarom kan ik niet lezen hoe het verder gaat? Ik wil meer weten, een beetje meer maar. Ik hoef niet meteen de afloop te kennen, maar wel de volgende stap.

- "Dat kan niet, jongen," leest hij tot zijn grote schrik en hoort die woorden ook tegelijkertijd weerklinken. Hij kijkt op. Naast hem staat een oud vrouwtje dat hem vriendelijk aankijkt. Ook zij draagt een bundel kleren op haar rug, maar deze zijn fris en schoon. Ze ruiken naar bloemen.

- Wie bent u?, stamelt hij.

- Ik ben het wasvrouwje, zegt ze. Ik kom van de bron. En ze wijst met een duim over haar schouder.

- Maar hoe kan het dan dat ik je eerst lees en daarna pas zie?

- Dat komt, omdat ik er altijd ben lieverd, zegt het vrouwtje. En ze lacht vriendelijk.

- Maar dat betekent toch dat het boek wel de toekomst weergeeft?

- De toekomst die al heden geworden is, ja, die wel, zegt ze raadselachtig. Maar waarmee kan ik je helpen, je had me geroepen.

- Daar weet ik niets van, zegt de prins verbaasd.

- Dat is nu vaak het probleem met jullie mensen, zegt het vrouwtje zonder enige bitterheid in haar stem. Ik antwoord altijd direct als er gevraagd is. Mensen vragen wel, o ze vragen altijd, maar ze luisteren zelden naar het antwoord. Ze vergeten hun eigen boek te lezen. Jij ook. En het is zo makkelijk, het staat er gewoon allemaal in. Kijk maar, en met een vaste vinger wijst ze de prins de regels aan. En inderdaad, direct na zijn vragen staan er antwoorden, waar hij overheen gelezen had. Zo leest hij achter 'waarom kan ik niet lezen hoe het verder gaat?' het antwoord: 'omdat je anders hopeloos in de toekomst zou verdwalen. Je kunt alleen wakker worden in het nu.' De prins is eerst stomverbaasd, maar dan kruipt er een wrevelig soort gedachte in hem omhoog.

- Nou, daar heb ik ook niet veel aan, zeg, moppert hij. Als je niets anders weet te verzinnen dan zo'n vaag, onpraktisch antwoord! En opeens vindt hij het vrouwtje maar een vervelende indringster in zijn leven, een bemoeial.

- O, met hem heb je ook al kennisgemaakt, hoor ik. Laat eens kijken, en ze bladert vlug een paar pagina's terug. Aha, dit keer heeft hij zich als voddenkoopman voorgedaan. Dat geeft niets, je gaat hem onder zijn vermomming meer en meer herkennen. Hij probeert je altijd je afkomst te doen vergeten en je je verleden in te peperen, zodat je je NU nooit gelukkig voelt. Als je dat onthoudt, zul je hem steeds herkennen. En je kunt altijd besluiten zijn raad niet op te volgen.

- Maar hij had gelijk, zegt de prins, hij heeft me precies verteld hoe mijn vader me heeft beetgenomen, hier lees maar na.

- Teruglezen heeft geen zin, waarschuwt ze, zeker niet als je boos bent. Dan blijf je maar rondjes draaien, en kom je geen stap vooruit, dan maak je je verleden *letterlijk* tot heden, alleen beseft je dat niet. Dezelfde tekst verschijnt dan keer op keer als heden op het papier. Je herleeft steeds weer hetzelfde verhaal, maar denkt dat het iets nieuws is. Dat doen ook veel mensen die bang zijn voor hun bevrijding. Ze blijven anderen de schuld in de schoenen schuiven voor hun ellende. Ze dragen hun pijn als een aanklacht tegen hen. En lezen steeds hun eigen verhaal omdat ze daarin zijn gaan geloven.

- Ik vind het maar knap ingewikkeld, zegt de prins geprikkeld.
De vrouw glimlacht mededogend en vol begrip.

- Toch is het niet moeilijk, zegt ze, je hoeft alleen maar mijn hulp te vragen en ik ben er. Mijn antwoord lees je in je boek. Maar zonder vraag kan ik niets voor je doen. Ach, het gaat er uiteindelijk alleen maar om de juiste vraag te stellen.

- Wat is de juiste vraag dan?, vraagt de prins meteen.

- Deze in elk geval niet, zegt ze geamuseerd. Je moet daar zelf achter komen. Als ik het je zeg heeft het voor jou geen enkele omkeerwaarde.

- Wanneer weet ik dan of ik de juiste vraag heb gesteld?, probeert de prins nog.

- Dat zal dan geen vraag meer voor je zijn, luidt het stellige antwoord. Nu zal ik gaan, zegt ze, en meteen is ze verdwenen.

De prins gaat verbouwereerd staan. Kijkt om zich heen. Weg is weg. Nergens te bekennen.

Maar in zijn hart voelt hij een vredige vrolijkheid. Een diepe geruststelling dat alles goed zal komen, al weet hij nog niet wat dat alles is.

Zijn maag knort en hij besluit verder op weg te gaan naar het dorpje dat hij nu vlakbij in de vallei kan zien liggen. Het ziet er eenvoudig en vriendelijk uit, met rode daakjes en rokende schoorstenen, een waterput en een plein. Precies zoals een dorpje in een sprookje hoort te zijn. Er scharrelt wat vee op de hellingen, en in de verte blaft een hond. Hij loopt door het lange gras naar beneden. Afdalen is een ritmisch, ingehouden vallen. Sneller dan hij dacht komt hij op het dorpsplein. Hij voelt de ronde keien onder zijn dunne vilten zolen. De huizen staan nieuwsgierig om hem heen. De hond snuift aan zijn voeten en loopt snuffelend een rondje. Het grootste huis aan het plein draagt een uitnodigend uithangbord: een dikke ketel boven een vuur met daaronder de tekst: Eigen haard, alles waard. Dat moet een herberg zijn, daar kan hij vast iets eten. De hond volgt hem naar binnen de lawaaiige gelagkamer in. Als hij aan het donker is gewend, zoekt hij een leeg tafeltje, legt zijn boek op tafel en gaat zitten. Meteen komt de waard, een forse kerel met een rond rozig gezicht, recht naar hem toe.

Dat moet de alleswaard zijn, denkt de prins en grinnikt in zichzelf.

- Wat valt hier te lachen?, vraagt de man bars. Wat moet je hier? Hij veegt zijn vette handen aan zijn voorschoot af en plant zijn vuisten in zijn zij.

- Ik zou graag iets eten, zegt de prins zo vriendelijk mogelijk.

- Aan landlopers en zwervers hebben we niets. En bovendien je stinkt. Ga je eerst maar eens wassen, kerel. Mijn klanten lopen weg door jou. Ik heb een fatsoenlijke zaak. Wegwezen jij!

- Maar ik ben een prins!, roept de prins verontwaardigd. Mijn vader is de koning!

- Jaja! Die van mij en mijn zuster ook!

En voor de prins nog iets terug kan zeggen heeft de man hem in de kraag gevat en de straat op geslingerd. Hij valt met zijn bips op de keien. De deur zwiept nog enige tijd heen en weer, en laat bij de laatste zwiep snel de hond door, die een groot stuk brood in zijn bek heeft.

Hem is het wel gelukt, denkt de prins bitter. Honden geven ze te eten, maar mensen laten ze krepere. Het is onrechtvaardig. Een onbestemde woede maakt zich plots van hem meester, met een vlijmende felheid waar hij zelf versteld van staat. Wie alles heeft, gunt wie niets heeft nog geen brokje brood! Hij bries. Ze gooien me gewoon op straat! Ik word altijd overal verdreven. Ik word nergens in huis geduld en altijd buitengesloten. Ik heb niet eens een thuis. Pijn steekt in zijn hart. Maar de ware oorsprong van zijn woede en verdriet houdt hij diep voor zichzelf verborgen. Hij kent die niet.

Op hetzelfde moment vliegt er iets keihards tegen zijn hoofd. Ze gooien ook nog met stenen naar me, schiet het door hem heen, dat is het toppunt! Hij grijpt naar de steen om die terug te gooien en merkt dat het zijn blauwe boek is. Aan jou heb ik ook niks. Je kunt me niet eens beschermen of te eten geven. Je bent niets waard. Er druppelt bloed op het boek. Hij grijpt met zijn handen naar zijn voorhoofd. Hij voelt het warme bloed en zijn handen kleuren rood. Hij staat op en loopt naar de waterput om zijn hoofd en handen te wassen. Maar er hangt geen emmer in de put, en zo te zien groeit er alleen wat mos op de donkere bodem. Wassen, waar kan ik me wassen, zegt hij hardop. En dan moet hij even aan de wasvrouw denken. Zij zou me toch helpen had ze beloofd. Zij zou toch komen als ik haar riep. Waar is ze nu, nu ik haar nodig heb? Zie je wel, ook haar kun je niet vertrouwen. Even meent hij een vage bloemengeur op te snuiven, maar de geur van muffe verrotting is sterker.

Hij laat zich op de grond zakken tegen de put, zijn hoofd bloedt nog steeds. Het boek ligt naast hem. Hij neemt het op schoot. Zou hij het toch proberen? Misschien heeft het wasvrouwje er toch een boodschap voor hem in gezet? Met weinig vertrouwen opent hij het boek. Als hij terugbladert worden de pagina's vies van zijn bebloede handen. Als hij eindelijk de laatste beletterde pagina vindt en hij wil gaan lezen, drupt er bloed op. Bah, geërgerd gooit hij het boek dicht. Hoe kan ik dit boek nu teruggeven als het zo vies is? Maar dan bedenkt hij zich: 'hoezo teruggeven, hoe kom ik daar zo bij? Aan wie dan wel?' Hij kan het zich werkelijk niet herinneren. Niet begrijpend schudt hij zijn hoofd.

Dan voelt hij een hand op zijn schouder. Hij schrikt en huivert, kijkt op, recht in het stralende gezicht van een jonge vrouw.

- Kan ik u misschien helpen?, vraagt ze vriendelijk. De wond is nogal gemeen diep. Ik kan hem thuis voor u verzorgen, biedt ze aan.

Hij knikt en zij helpt hem overeind.

- Ik woon hier vlakbij, zegt ze en wijst een straatje in. Loop maar even mee.

Ze is weduwe en bewoont een proper huisje waar alles schoon is en fris, met witte gordijnen voor de ramen en keurig gepoetste koperen ketels op de schappen. Er ligt zelfs geen kruimeltje op de vloertegels, maar daar vallen nu wel helderrode druppels op neer. Hij schaamt zich, hij wil haar huisje niet bevuilen.

- Dat geeft niet, zegt ze geruststellend, ga maar even zitten, en ze wijst op een houten stoel aan de eettafel, dan ga ik wat verband halen. Ze spoedt zich naar een aangrenzend vertrek, kennelijk de slaapkamer. Hij kijkt rond, naar de eenvoudige meubeltjes. Het huisje heeft maar twee kamers. Even later komt ze weer binnen, met verband, een kom water en een handdoek over haar arm.

- Eerst maar even schoonmaken, zegt ze en begint met een warme doek zijn wond te deppen. Niet lang daarna heeft hij een keurig verband om zijn hoofd, is hij schoon en is zij bezig om een maaltijd voor hem te bereiden. Het ruikt heerlijk en hij kijkt vertederd hoe ze bij haar oven bedrijvig voor hem in de weer is. Als het klaar is, begint hij gulzig te eten.

- Je hebt zeker lang niet gegeten?, vraagt ze.

- Ja, sinds ik van huis weg ben, zegt hij, en dat lijkt al heel lang geleden. Hij zucht.

- O? Waar is je huis dan? Ben je niet van hier? vraagt ze medelevend.

- Ik ben eigenlijk een prins, zegt hij door haar warme zorg ontdooid. En tegelijk krimpt zijn hart. Want daar ligt meteen ook de schuld en de woede naar zijn vader op de loer. Dat is de prijs voor liefde, weet hij nu, die ontdooit meteen je pijn.

- Ach, koningskinderen zijn we allemaal, zegt ze stellig.

Hij is verbijsterd. Hij dacht dat hij iets speciaals was. Maar hij is helemaal niets meer.

Niemand herkent hem als de enige prins. De waard niet, die hem als zwerver ziet, en zelfs deze lieve weduwvrouw niet, die iedereen als koningskind behandelt. Hij weet nu dat hij zijn afkomst definitief vergeten moet, moet leven alsof hij hier thuis hoort, alsof hij nooit ergens anders heeft gewoond. De verlatenheid en het heimwee dat hij voelt, wanneer hij dit bedenkt, stopt hij meteen diep weg in een hoekje van zijn denkkeest.

- Wat is dat voor een boek?, vraagt ze, en wijst op tafel naast zijn bord.

- Oh dat? Dat is mijn smaad. Zie maar, het is bloedbevlekt. Het is de herinnering aan mijn zonde.

- Doe niet zo dwaas, laat eens kijken, zegt ze en ze trekt het boek naar zich toe.

- Nee, nee, je mag het niet lezen, zegt hij verschrikt.

Hij grijpt het boek van tafel, springt abrupt op en beent het huisje uit, de vrouw verbijsterd achterlatend.

Nu staat hij weer buiten. Hij voelt zich ondankbaar jegens de vrouw. Ze heeft hem onbaatzuchtig geholpen en hij is zomaar bruusk weggegaan. Hij voelt een begin van schuld en schaamte, en begrijpt zichzelf niet. Maar terug naar binnen gaan wil hij niet. Hij wil dit hele dorp liever meteen verlaten. Hij heeft gehoord dat er in de verte een stad ligt. Misschien kan hij daar werk vinden.

II De omkeer

En zo, jongens en meisjes, trok hij de wijde wereld in. En geloof me, de wereld is heel wijd. Hij liep en hij liep en hij liep. Zeven maal zeven mijlen liep hij, zeven maal zeven dagen lang. Zijn kleren knelden maar hij was eraan gewend geraakt, hij had zich in zijn beperking geschikt. Hij zwierf van stad naar stad, van land naar land, door alle koninkrijken heen. Hij was volkomen vergeten waar hij werkelijk thuishoorde. Want nergens was hij thuis, steeds voelde hij zich opgejaagd, al wist hij niet door wat of wie. Hem dreef alleen een vaag besef: weg van hier, weg van hier.

Zo heeft hij vele, vele jaren onrustig rondgezworven. Zijn boek droeg hij met zich mee, al keek hij er niet meer in. Soms was er iets dat hem aan zijn smaad herinnerde, en stopte hij instinctief zijn boek weg, zodat niemand het zou zien. Soms was er iets dat hem aan zijn vroegere geluk herinnerde, maar dan was er een beklemmende pijn op zijn borst die hij vaag in verband bracht met zijn boek, en hij verborg het voor zichzelf. En soms was er iets dat hem aan zijn lange reis herinnerde die in zijn boek opgetekend stond, maar hij opende het niet. En zo kon het hem ook niet leiden. Zijn aandacht ging steeds meer uit naar de interessantigheden van deze wereld, lichamen, drank, nieuwigheden, machtsspelletjes, eigenbelang, schijfjes rinkelend metaal en strookjes gekleurd bedrukt papier. En op een gegeven moment wist hij niet beter of dit was alles wat het leven bood, en dacht hij dat hieruit de hele wereld bestond. Dit alles gold als afleiding en verdoving voor zijn voortdurende vage angst en onbestemde schuld. En die onderdrukte gevoelens hechtten zich dan overal aan. Als hij naar anderen keek voelde hij zich bedreigd en wilde hij hen aanvallen omdat hij vreesde zelf te worden aangevallen. Hij achtte hen bij voorbaat schuldig aan zijn ellende. En vooral meed hij weduwen en waarden en wist zelf niet waarom.

Dit is zo vele jaren doorgegaan. Hierover hoeven we niet te verhalen omdat alle jongens en meisjes dat met hun eigen leven in kunnen vullen.

Maar op een goede dag bedacht hij dat hij zo niet langer door kon gaan. Hij had ontdekt dat het hem niet gelukkig maakte wanneer hij anderen de schuld bleef geven van zijn ellende. Het was vreemd, maar hoe meer hij juist probeerde de schuld op anderen af te schuiven, des te ellendiger hij zich voelde. Het werkte niet. Er moest een andere manier zijn, bedacht hij, maar wie zou hem helpen die te vinden?

- Ik, hoorde hij, maar hij zag niemand.

Het was vreemd, het leek wel of die stem uit zijn boek kwam. Zijn boek! Daar had hij lang niet in gekeken, eerlijk gezegd was hij het ding vergeten. Hij haalde het na enig zoeken tevoorschijn en opende het. Letters, letters overal. Hij bladerde en bladerde verder. En toen merkte hij dat zijn boek bijna vol was. Vaag herinnerde hij zich zijn belofte om alle wijsheid van de wereld met zijn leven in dit boek te zetten. Had hij alle wijsheid nu vergaard? Hij kon het zich niet indenken. Was hij aan alle einden van de wereld geweest nu zijn boek vol raakte? Hij dacht het niet, maar hij had maar weinig bladzijden meer over. En er zat niets anders op dan om zijn oorspronkelijke woning te gaan zoeken, waar die zich ook bevinden mocht. Hij herinnerde zich opeens ook weer de woorden van de voddenkoopman die tegen hem gezegd

had dat het eind van het boek hem niet beviel. Weer sloeg er een vlaag van angst om zijn hart. Stel dat hij dood zou gaan aan het eind, stel dat hij nooit meer thuis zou komen, of dat het slecht met hem zou aflopen en hij zijn verdiende straf niet ontlopen zou...

En voor het eerst sinds jaren stelde hij het boek een vraag, de vraag of hij ooit nog thuis zou komen. En onder alle zwartheid op de pagina's veroorzaakt door zijn denken en leven vond hij in zachte sierlijke letters het antwoord geschreven: 'Een gelukkige afloop staat voor alles vast.' Toch durfde hij nog steeds niet op de laatste pagina's te gaan kijken. Maar het boek had hem voor het eerst nu wel gerustgesteld. En welgemoed ging hij op weg om zijn oorspronkelijke koninkrijk te zoeken. Hij wist nu dat het niet ver meer weg kon zijn, hij was immers op de laatste pagina's, en daaraan ontleende hij vertrouwen. Hij durfde zelfs aan het boek te vragen waar hij heen moest gaan. En toen hij dat gedacht had, 'waar moet ik heen?', hoorde hij onmiddellijk weer die stem die hij nu als van wasvrouw herkende:

- Je hebt de juiste omkeervraag gesteld. Het is niet 'weg van hier', maar 'waar naartoe?'

En in hem ontwaakte een heimwee, nog onbestemd en ongericht, een verlangen naar huis te gaan in plaats van weg te vluchten. Ergens heen waar hij vroeger was geweest, naar iemand die hij vroeger had gekend, al kon hij zich nog niet herinneren wie. En zo wist hij ook niet wie hij zelf was. Hij vroeg het zich af: wie ben ik ook al weer?

En de stem van wasvrouw zei:

- Nu ben je op de juiste weg. Deze vraag leidt je naar huis.

En zo kwam hij in een vallei bij een dorpje dat hij herkende. Hij hoorde een hond blaffen en zag de herberg met een kookpot als uithangbord en de tekst 'Eigen haar, alles waard'. En hij moest dat beamen, dat het hem alles waard was wat hij had om weer naar huis te kunnen gaan. Maar hij moest toegeven dat hij niets bezat behalve zijn boek. Hij opende de deur en stapte de gelagkamer in. Het is er uitgestorven. Alleen de waard staat achter de toog. Hij is vriendelijk en biedt hem een drankje aan, kennelijk is hij blij met elk bezoek. En ongevraagd legt hij uit waarom het zo rustig is in zijn zaak:

- Iedereen is naar de stad, daar is iets groots te doen. Een feest. Het heeft met een boek te maken. Ik weet het niet. Het is allemaal zo wonderlijk wat ik erover hoor.

- Wat voor een boek?

- Ik weet alleen dat het donkerblauw is en nogal dik en de hemel aan wonderen belooft. Ik geloof dat ik er wel eens een van heb gezien toen het nog niet klaar was. Maar ik zie zoveel. Ken ik jou eigenlijk?

- Weet je wie ik ben? Ik ben hier eerder geweest, toen zag je me voor een zwerver aan en heb je me op straat gesmeten met mijn blauwe boek.

- Is het heus? Was jij dat? Dat spijt me. O ja, nu herinner ik me weer dat je zei dat je vader de koning was. Daar maakte ik me toen erg kwaad over. Ik geloofde je niet.

- Het is niet erg, je hebt me geweldig geholpen door me nu te zeggen wiens zoon ik ben. Dank voor de drank, ik ga ook naar de stad.

Hij loopt door het dorpje en herkent het huisje van de weduwe. Hij herinnert zich hoe bruusk hij hier is weggegaan. Hij tikt op het raam. Maar niemand doet open. Jammer, ik had haar graag gesproken, denkt hij. Hij zet stevig de pas erin, in de richting van de stad die hij in de verte ziet liggen. Er lopen meer mensen op de weg, er zijn karren, koetsen en ruiters. En van

verre ziet hij blauw met gouden vlaggen wapperen aan de torens van de stad. Omdat hij gewend is veel te lopen, loopt hij snel en haalt veel mensen in. Voor hem wandelt een vrouw die in zijn voorbijgaan naar hem opkijkt.

- De wond is mooi genezen, zie ik, zegt ze.

- Weet je dan wie ik ben?, vraagt hij en houdt zijn pas in.

- Jazeker, je was een prins die ik eens verzorgen mocht en die plots vertrok, zegt ze en knikt hem vriendelijk toe.

- Ja, sorry, zegt hij, ik schaamde me opeens over wat er over mij in het boek stond. Ik wilde dat je mij zag zoals ik ben: een prins, en geen dief.

- Natuurlijk, voor mij was je al die tijd een prins. En nu treft het dat er in de stad een feest is waar onze prins wordt verwacht. De koning is er ook, heb ik gehoord. Ga maar gauw.

En de prins groet haar vriendelijk en loopt verder naar de stad.

III De thuiskomst.

Zo komt hij aan bij de stad en steekt de brug over van de rivier. Hij ziet nu de torens met de vlaggen van blauw met goud. Hij loopt de stad in en ziet een gebouw een beetje op zichzelf liggen langs een drukke straat. Het is een oud gebouw helemaal uit baksteen opgetrokken. Het draagt wat witstenen versiering op de muren. Maskers en muziekinstrumenten. ‘Gebouw de Vereeniging’ staat er in grote letters op. Zou hier het feest zijn? Hij ziet allerlei mensen verwachtingsvol naar binnen gaan. Zouden mensen daar weer verenigd worden? Hereniging is misschien net wat hij nodig heeft. Hij gaat naar binnen met de stroom mensen mee. Langs twee voorname witte zuilen gaat hij de trap op en komt de zaal in, waar hem opeens het geroezemoes toewaait van honderden mensen. Hij loopt door het middenpad naar voren en zoekt ergens een plaats. Er is pianomuziek. Daarna houdt een vrouw een toespraak en geeft zij een aantal mensen een donkerblauw boek. Dat lijkt zijn boek warempel wel! Maar, het is ook zijn boek, het is zijn boek! En die mensen lijken er nog blij mee ook, hoe kan dat nu!? En er klinkt applaus. Hij kijkt om zich heen. Nog meer mensen zitten met hetzelfde boek op hun schoot. Hij voelt zich ongemakkelijk. Dan is er gelukkig troostende muziek over een verloren lied dat wonderbaarlijk genoeg toch weer klinkt als een aloude herinnering. Het is mooi zangerig gezongen en er trilt een oud heimwee in door en een oproep om naar huis te gaan. En dan komt een man een sprookje voorlezen. ‘Er is nu een koning en die heeft een zoon. Het is zijn enige zoon en hij is de enige vader.’ Als hij deze zinnen hoort breekt het zweet hem aan alle kanten uit. Dat is zijn verhaal! Hoe weet die kerel dat allemaal? Hier wordt zijn biografie precies uit de doeken gedaan. Hij is onbestemd bang. Hij voelt instinctief weerstand. Hij wil het niet horen, maar het verhaal gaat verder, onafwendbaar. En daar komt het: er wordt verteld hoe hij het boek van zijn vader meegenomen heeft. Iedereen hoort nu van zijn schanddaad die hij zelf zo met succes vergeten had. Hij huivert en rilt. Hij voelt zich naakt en bekeken. Maar, die mensen zijn op z’n minst medeplchtig, ze hebben immers allemaal zo’n boek! Maar de man vertelt verder: hoe hij is weggegaan en hoe hij al die jaren gezworven heeft. Hoe hij in de put is geraakt en er weer uitgekomen. Hoe hij een besluit genomen heeft en is omgekeerd. En hoe hij hier het gebouw ingekomen is. Hij schijnt zelfs te weten dat hij in de zaal zit, hij kan zich niet meer verbergen. Hij wil zich onzichtbaar maken, maar de sprookjeslezer nodigt hem uit naar voren te komen. ‘He jij daar, waar ben je? Kom toch hier!’ roept hij.

Je wilt niet, je bent daar wel gek om voor vijftienhonderd mensen te kijk te staan. Maar weer roept de man ‘Waar ben je? Kom toch hier!’ En hij speurt de zaal in. Hij schijnt het echt te menen. Even is er iets in je dat aan zijn uitnodiging beantwoorden wil, maar dan zakt het snel weer weg. De man schijnt het te merken, met nog meer nadruk roept hij en kijkt hypnotiserend jouw richting uit: ‘Kom toch thuis, je wilt niets liever!’ Dat laatste betwijfel je, je wilt nu niets liever dan wegkruipen. Maar iets in je is ondanks jezelf aangeraakt. En omdat je wilt weten hoe het zal aflopen besluit je te gaan. Aarzelend sta je op, je weet dat de man jou op het oog heeft, hoewel iedereen om zich heen kijkt alsof het hem aangaat. Langzaam loop je

door het middenpad naar voren. Je kijkt om je heen en ziet al die verbaasde gezichten. Zij waren allen geroepen, maar jij speelt het blijkbaar voor hen allemaal uit. Je klimt het toneel op. Je loopt naar de voorlezende man. En daar zie je hem! Je vader! Wat doet die hier op het toneel?! Je schrikt. Even schiet het drogbeeld van een wrekende, straffende koning weer voor je ogen langs. Maar je ziet dat hij zijn armen openspreidt en je uitnodigend toelacht. Je blijft even staan, je wordt er onweerstaanbaar toe aangetrokken je in zijn armen te werpen en alles te vergeten wat er is gebeurd. Maar je kunt het niet geloven. Je doet een stap naar voren en blijft weer staan. Diepe twijfel bevangt je. Een doffe gedachte bedwelmt je. Je zegt tegen je vader:

- Ik ben je liefde niet waard. Ik heb het dierbaarste wat je had gestolen.

En je vader zegt:

- *Jij* bent het dierbaarste wat ik heb, niet dat boek. En je kunt het niet gestolen hebben, want het was al van jou. Er is dus helemaal niets gebeurd.

Blij zet je een stap naar voren, maar dan bedenk je:

- Maar waarom had je het dan bij de voordeur neergelegd alsof je me wilde tarten het te stelen?

En je vader zegt:

- Nogmaals, je kunt niet stelen wat al van jou is. En ik had het duidelijk zichtbaar neergelegd omdat ik wist dat je het zocht. Ik wilde je laten zien dat ik ook dit boek niet voor mezelf wilde houden maar met je wilde delen.

Je doet verheugd weer een stap naar voren, maar bedenkt dan:

- Maar toch heb ik je boek wel vernield. Door het te stelen, uh, mee te nemen, werd het plotseling helemaal leeg. Alles wat er van jou in stond is verdwenen. Ik heb wel geprobeerd alle wijsheid van de wereld erin te prenten. Maar het is mijn eigen miezerige verhaal geworden, het boek is smerig en bebloed. Jouw tekst is voorgoed verloren.

- Nee, zegt je vader, iets wat nooit geweest is kan niet verloren gaan. Mijn denken is stil en leeg en daarom is mijn boek dat ook. Er heeft nooit iets in gestaan. Je hebt iets genomen wat al van jou was en je hebt iets vernietigd dat er niet was. Er is dus echt helemaal niets gebeurd. Je zet een klein aarzelend pasje naar voren, want dit moet je even verwerken. Al die tijd was het boek wit en leeg?!!

- Maar, maar wat zat jij dan die hele tijd te lezen?, vraag je verbouwereerd.

- Ik las niet. Dit boek hielp me juist om mijn denkkeest leeg te houden. Als ik letters zag verschijnen, dacht ik teveel. Als ik mijn denkkeest leeg kon maken, bleef het papier wit. En dan zie ik alleen maar het witte licht van die bladzijden mij toestralen en zie ik daarin mijn eigen licht weerspiegeld.

Je wilt een stap naar hem toe zetten, als je bedenkt:

- Maar, dan heb ik juist door mijn leven buiten het koninkrijk het boek bezoedeld met mijn verhaal en mijn gedachten. Dan heb ik toch uw boek vernield!

- Nee eigenwijsje, zegt je vader, dat kan helemaal niet. Word eens wakker! Al die korte tijd zat je hier op de trap voor de voordeur met dat boek open op je schoot. Je staarde maar naar die witte pagina's en het leek wel of je mompelend hele verhalen zat te verzinnen. Er kwamen allerlei woorden en beelden op de pagina's die zo vluchtig waren als een droom. Ik keek over je schouder mee en zag ze verschijnen en verdwijnen. Je sloeg hardnekkig steeds een bladzijde om en met elke bladzijde leek je steeds meer op te gaan in je eigen theater, in de

gruwelen van je eigen dramaspel. Je vergat dat jij niet de figuur bent in je verhaal, maar degene die het verzint. Je vereenzelvigde je helemaal met degene die wegging en een omweg maakte door de angst. Je was verdoofd en onbereikbaar. Ik legde een hand op je schouder om je gerust te stellen, maar jij voelde de grijpklauw van een denkbeeldige achtervolger. Ik fluisterde je troostende woorden in, maar jij hoorde de schrille kreten van de angst. Ik gaf je wasvrouw mee, en jij luisterde naar voddenman. Ik heb je nooit weggestuurd, maar je gedroeg je overal alsof je een ongewenst persoon was en stuurde jezelf weg. Maar al leek het nog zo'n angstaanjagend verhaal, al die korte tijd was en bleef het boek wit. Kijk maar.

En hij neemt het boek uit je handen en opent het. Het is blanko en leeg, het wit straalt je tegemoet.

Je doet spontaan een stap naar voren om het van dichtbij te bekijken. En inderdaad, het hele boek is wit en schoon. Je bent verbijsterd.

- Heb ik alles dan voor niets beleefd? Is mijn moeite zonder zin geweest en mijn pijn zonder noodzaak? Is mijn reis dan helemaal voor niets geweest?, stamel je.

- Ja en nee. Het was nooit nodig geweest, maar als je ervan geleerd hebt niet meer te fantaseren dat je van mij gescheiden kunt zijn, dan is dát het nut ervan. En als je nu weet dat ik je nooit veroordeeld heb, nooit boos op je ben geweest, wat jij ook maar meende te hebben gedaan, dan is dat de grootste winst. Dan zal niets meer tussen onze liefde instaan, want dat was altijd al onmogelijk.

En na een korte stilte voegt hij eraan toe:

- En eigenlijk is het goedbeschouwd helemaal geen reis geweest. Je was al die tijd veilig hier bij mij. En erg lang heeft het allemaal niet geduurd, niet langer dan een ogenblik.

Je doet nog een stap in zijn richting.

- Maar, vraag je, hoe wist u nu dat ik uiteindelijk weer bij zinnen zou raken?

- Je afkomst, jongen, is je uitkomst, je herkomst is je toekomst en je thuiskomst, zegt hij plechtig en moet dan lachen. Ik wist dat de afloop zeker was, zegt hij, omdat ik de laatste woorden in het boek geschreven heb. Hoe dun of dik je boek ook - en dat van jou is erg dik - het brengt je uiteindelijk altijd thuis, want achterin heb ik je ontwaken geschreven. En hij opent de laatste pagina's, die jij nooit durfde te lezen. En daar staat het: GOD IS.

Dan zet de Vader de laatste stap, hangt jou je prinsenkleeft weer om en omarmt jou.

Tranen lopen over je wangen als je zijn alles accepterende warmte voelt. Je voelt je weer thuis bij hem. Een diep geluk gloeit door je heen. Je hart opent zich. Vereniging.

En eindelijk lacht de zoon.

Je reist slechts in dromen, terwijl jij veilig thuis bent. T13.VII.17:7

Zo komt het verhaal ten einde. Laat deze dag het laatste hoofdstuk dichtert tot de wereld brengen, opdat eenieder leren mag dat het verhaal dat hij leest over een angstaanjagend lot, de vernietiging van al zijn hoop, zijn armzalige verdediging tegen een wraak waaraan hij niet ontsnappen kan, slechts zijn eigen misleide fantasie is. Gods dienaren zijn gekomen om hem te doen ontwaken uit de duistere dromen die dit verhaal heeft opgeroepen in zijn verwarde, verbijsterde herinnering aan deze vervormde legende. Gods Zoon kan eindelijk weer glimlachen, nu hij hoort dat het niet waar is. (W153.14:3-6)

Je reist slechts in dromen, terwijl jij veilig thuis bent. T13.VII.17:7